

SLOVENIJA SPADA V TEHNOLOŠKI VRH KARTIČNEGA PLAČEVANJA

Prihaja enotno območje plačil

BLAŽ KOVŠČA

Ko je sistem Activa pretekli teden ob praznovanju petnajstletnice delovanja priredil posvet o najsoodnejših tehnologijah in smernicah v svetu plačilnega prometa, se je zdelo, da smo Slovenci v samem vrhu po uvajanju in uporabi novih plačilnih sistemov. Predstavljene rešitve in statistike končnih uporabnikov to potrjujejo. Prav nasprotno pa je dokazovala polglasna nejevolja ponudnikov, da v Sloveniji med njimi samimi ni dovolj enotnosti in da nekateri na prehodu v nova plačilna okolja ter pri uvajanju novih tehnologij dobesedno spijo. A Evropa ne bo čakala, še manj ZDA, so opozarjali vsi po vrsti.

Najbolj napredni in največji slovenski kartični sistem Activa (Banka Celje, Banka Koper, Deželna banka Slovenije, Gorenjska banka, Nova Kreditna banka Maribor, Poštna banka Slovenije, Reiffeisen Krekova Banka, Volksbank – Ljudska banka), ki ima na slovenskem več kot 43-odstotni tržni delež prometa s karticami, je na Bernardinu pripravil prvi tovrstni posvet v Sloveniji, ki ga je obiskalo več kot 200 udeležencev. Med njimi je bil tudi Gerard Hartsink, predsednik evropskega sveta za plačila, ki je že v uvodnih besedah sistem Activa posebej omenil kot enega izmed najnaprednejših na svetu, ki že

več let orje ledino pri rešitvah plačilnih sistemov. Hkrati je poudaril nujnost sprejemanja tovrstnih novosti za uspešno izvedbo projekta enotnega območja plačil (SEPA), ki da je življenjskega pomena za nadaljnjo uspešnost evropskih bank, podjetij, javnega sektorja in potrošnike.

SEPA

Projekt SEPA je v sklepnih fazah poenotenja evropskega plačilnega trga v 29 državah, ki naj bi omogočil večjo konkurenčnost in preglednost ter – predvsem za končne uporabnike najpomembnejše – poenostavil in pocenil uporabo plačilnih sistemov v tujini. Pri tem bo nujna uvedba enotnega, vseevropskega plačilnega sistema, ki ga bodo komitenti lahko uporabljali že od začetka prihodnjega leta, popolnoma pa bodo državni plačilni sistemi izginili do konca leta 2010. Časa je torej malo, a med mnogimi slovenskimi bankami še vedno vlada svojevrstna melanholija, za katero smo odgovorni tudi mediji. Več kot očitno je namreč, da so o tem premalo (ali ne želijo biti) informirani sami ponudniki, kaj šele uporabniki. Pa čeprav jim bo SEPA prinesla vsaj toliko ugodnosti kot tako razvita uvedba evra: plačevanje (položnic, nalogov ...) v tujini bo povsem enako plačevanju doma, ob morebitni zlorabi kartice lastnik ne bo smel biti obremenjen za več kot 150 evrov, povsod bo mogoča uporaba

GOVORNIKI – Posveta plačilnega sistema Activa so se udeležili (od leve proti desni): Gerard Hartsink, Evropski plačilni svet; Vojko Čok, Banka Koper; Francis Ceuterick, Evropski plačilni svet; Francisco Tur Hartman, Evropska centralna banka.

dotatnih zmogljivosti in varnostnih mehanizmov »plastičnega« denarja ... »Evropska unija bo imela ob tem velike sinergijske učinke,« je poudaril odgovorni sekretar delovne skupine za kartice pri evropskem svetu za plačila Francis Ceuterick.

Slovenija prva na svetu, pa tega ne ve

Evropska unija od SEPE pričakuje več (deset) milijard evrov prihrankov na leto na največjem finančnem trgu na svetu, ki ga obvladuje osem tisoč bank, 17 milijonov podjetij in 310 milijonov uporabnikov, ki jim je vsak dan na voljo šest milijonov bankomatov. »In del trga smo tudi mi,« je Slovenijo na zemljevid postavil Gajmir Naberger, koordinator za kartično poslovanje v okviru projekta SEPA ter tudi sam okrcal brezbriznost Slovencev pri tako pomembnem koraku. »Projekt SEPA si zagotovo zasluži širšo pozornost, pri čemer na svojo vlogo pri tem – seveda poleg bank – ne smejo pozabiti niti država niti mediji,« opozarja Naberger in alarmantno dodaja: »Zavedanje o SEPI je v Sloveniji najnižje v Evropski uniji.«

»Ironično pri vsem tem pa je, da smo – tudi po priznanjih tujih strokovnjakov – na samem vrhu po razvoju in uporabi sodobnih plačilnih tehnologij,« je Nabergerja dopolnil Dario Radešič, predsednik koordinacijskega odbora. Najboljši dokaz za to je bila kar prireditev sama, kjer je bila prvič na svetu predstavljena rešitev za brezgotovinsko plačevanje slepih in slabovidnih, ki jim posebni čitalec prebere podatke nujne za izvedbo transakcije. Le nekaj metrov proč pa je evropski premiero doživel trk dveh svetov: plačilnega in mobilnega.

Prvič v Evropi je bila namreč s tehnologijo NFC (near field communication) opravljena bančna izdaja plačilne kartice v

realnem času po telekomunikacijskem omrežju mobilnega operaterja. Zelo veliko zanimanja je požela tudi prav predstavitev storitve *onesmart web*, ki imetniku omogoča kar tri načine uporabe pametne čipne kartice: za plačila, kot izkaznico za dostop do različnih z gesli zaščitenih vsebin in kot osebne pomočnika, nadstandardno beležko. Med brezstičnim plačevanjem in tehnologijami za hitra plačila, ki so poleg omenjenih rešitev sad samo Mastercardovega ali kombinacije s slovenskim znanjem, je mesto našel tudi povsem slovenski izdelek – samopostrežni kiosk. Napravo, ki omogoča številne načine brezgotovinskega poslovanja (parkirni avtomati, izdajatelji vozovnic, nakupovalni avtomati ...) je razvilo mlado slovensko podjetje Kiomatic, ga opremilo z rešitvami sistema Activa in ga že uspešno ponudilo prevoznikom, trgovcem in drugim podjetjem.

Kdaj? Ko bodo to spoznali ponudniki storitev

Toliko novih plačilnih tehnologij v Sloveniji na enem

mestu še ni bilo, vse so delovale, brez težav in ponujale pogled v prihodnost ... »Za nedoločen čas,« je dejal Primož Patru, vodja oddelka kartičnega poslovanja sistema Activa in dodal: »Vse je odvisno od ponudnikov storitev, trgovcev, podjetij, kdaj in če bodo prepoznali poslovne priložnosti.« S tem pa očitno nimajo težav Slovenci, saj prebivalci osmih največjih evropskih držav s plačilnimi karticami opravijo le šest odstotkov vrednosti vseh plačil. V Sloveniji je vsaj sodeč po številu plačil delež »plastike« precej večji (glej pogosto za primer Banke Koper), saj smo zelo dobro in hitro sprejeli nove pametne čipne kartice, poleg tega pa slovimo tudi kot nadpovprečni uporabniki e-bančništva, ki bo vse bolj neposredno povezano s plačilnimi karticami. »Kartice naj bi v prihodnjih petih letih dobile še pomembnejšo vlogo v plačilnih sistemih in te spremembe se bodo dotaknile vsakogar,« je prepričan Naberger, ki pomenljivo dodaja: »Mastercardov slogan: 'war on cash' (vojna gotovini) pove vse.«

SLOVENSKI KIOSK – Morda ni tako lepo oblikovan kot izvirnik, je pa v njem veliko več sodobnih tehnologij. Slovenski namreč, saj sta pri razvoju znanje združila slovensko podjetje Kiomatic in sistem Activa ter tako predstavila celotni izdelek, za katerega so od slovenskih podjetij že prejeli naročila za več sto naprav. V kratkem jih nameravajo ponuditi tudi na tujih trgih.

UPORABA PLAČILNIH KARTIC V SLOVENIJI

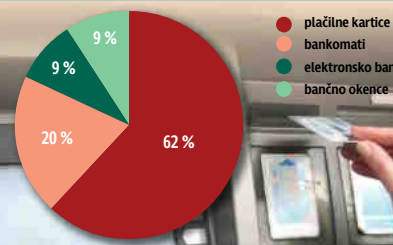
ena izmed najbolj razvitih držav v Evropi

- izdanih je preko **1,8** plačilne kartice na državljana
- v Sloveniji je letno opravljenih približno **100 milijonov transakcij** s plačilnimi karticami
- **skupni letni promet** s plačilnimi karticami je **2,8 milijard evrov**
- visoka penetracija **POS-terminalov** (skoraj **30.000 na milijon** uporabnikov)
- **rast** števila transakcij je v zadnjih letih med **10 in 15 odstotki letno**, v letu 2006 je bilo moč opaziti celo **višjo stopnjo rasti** kot v preteklih letih
- skupna vrednost plačil **v zadnjih letih raste** s povprečno stopnjo v višini med **15 in 20 odstotki**, še vedno pa raste tudi povprečna vrednost nakupa

DELO Vir: Activa, 15let years

UPORABA PLAČILNIH SREDSTEV

delež*, v odstotkih

DELO Vir: Banka Koper

* pri Banki Koper